

Aalholm Slotsforvaltning
Aalholm Parkvej 4
4880 Nysted

Att. Skovfoged Rasmus Rank Nielsen

Naturbeskyttelse (F2
postkasse)
J.nr. 2025 - 14493
Ref. jkw
Den 12. november 2025

Dispensation til plantning af enkeltstående træer i Aalholm Dyrehave inden for strandbeskyttelseslinjen på matr.1bc, Ålholm Hgd., Vantore, Aalholm Parkvej 4, 4880 Nysted, Guldborgsund Kommune

Ansøgning

I har ansøgt om dispensation efter naturbeskyttelseslovens¹ § 15 til plantning af enkeltstående træer i Aalholm Dyrehave inden for strandbeskyttelseslinjen på matr.1bc, Ålholm Hgd., Vantore, Aalholm Parkvej 4, 4880 Nysted, Guldborgsund Kommune.

Afgørelse

Kystdirektoratet giver dispensation efter naturbeskyttelseslovens § 65b, stk. 1, jf. § 15, til det ansøgte.

Dispensationen gælder kun strandbeskyttelseslinjen. I skal selv undersøge, om jeres projekt kræver tilladelse efter anden lovgivning.

Dispensationen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, at den er meddelt, jf. naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2.

I kan læse mere om lovgrundlaget for afgørelsen i bilag 1.

Afgørelsen kan påklages

Afgørelsen kan påklages inden for fire uger.

I må ikke udnytte dispensationen før klagefristen er udløbet. Hvis der bliver klaget over afgørelsen, er dispensationen ikke gældende før klagesagen er færdigbehandlet. I vil få direkte besked fra Kystdirektoratet med oplysninger om, hvordan I skal forholde jer, hvis der bliver klaget over afgørelsen.

I kan se en klagevejledning i bilag 2.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 927 af 28. juni 2024 om naturbeskyttelse.

Redegørelse for sagen

Aalholm Dyrehave ligger som en del af skoven Hestehave, hvor naturtypen i en gradient skifter fra skov til overdrev og strandeng fra vest mod øst. Overdrevsarealet ligger indenfor strandbeskyttelseslinje og er § 3-område. I dyrehaven findes en bestand på ca. 60 dådyr, der fastholder de lysåbne naturtyper ved græsning. På grund af græsningstrykket, sker der ikke nogen naturlig foryngelse af træer og buske.

På overdrevsarealet ud mod vandet vokser der enkelte fritstående gamle bredkronede egetræer, som har nået en alder, hvor de langsomt er i nedbrud, og skaber dødt ved til fordel for en lang række insekter og svampe. Udover en biologisk værdi, har træerne også en æstetisk værdi for mennesker som færdes i området.

Fordi egetræer har en så lang livscyklus, er det vurderet, at det er på tide at plante nye træer, for at sikre kontinuiteten i gamle træer, så de nyplantede træer når at få en vis alder og biologisk værdi, inden de eksisterende træer bryder totalt sammen.

Der ansøges derfor om at kunne genplante eg på 5 lokaliteter samt tjørn på 2 lokaliteter jf. nedenstående kort.

Der plantes i udgangspunkt tre egetræer med en afstand på 0,5 meter, hvor der ønskes et egetræ, eller to egetræer og en hestekastanje eller en skov abild, hvor der ønskes variation. Bliver etableringen mere succesfuld end forventet, bliver gruppen af træer reduceret til et træ manuelt. Plantningerne hegnes så længe det skønnes nødvendigt aht. dådyrene. Princippet for plantningen er nærmere beskrevet under illustrationen.

Grønne prikker = plantning af eg eller af en blanding af eg, hestekastanje og/eller skovabild.

Rød prik = plantning af rødtjørn.

Hvide prikker = plantning af hvidtjørn.

Der plantes maksimalt 5 træer hvert sted.

I ansøgningen anføres:

Metode

Alle planter plantes om efteråret som små barrodsplanter, idet vi ikke ønsker at vande, og barrodsplanter har et bedre rod-topforhold end store planter med rodklump. Desuden vil planterne udvikle sig mere naturligt fra et lavt punkt, frem for planter der er opstammede i planteskolen.

Der forventes en stor planteafgang dels pga. tørke og saltpåvirkning, og dels pga. dåvildtet. Derfor plantes der i udgangspunkt tre egetræer med en afstand på 0,5 meter, hvor der ønskes et egetræ, eller to egetræer og en hestekastanje eller en skov abild, hvor der ønskes variation.

Bliver etableringen mere succesfuld end forventet, bliver gruppen af træer reduceret til et træ manuelt. Tjørnene forventes at klare sig bedre, da de naturligt beskytter sig selv mod vildtet med torne. Disse plantes derfor i udgangspunktet som solitære planter.

Det vil være en nødvendighed at sætte hegn op omkring de enkelte planter eller grupper af træer, for at beskytte imod bid og fejning fra dåvildtet. Som minimum skal træernes topskud være over bidhøjde, inden hegnet tages ned, men dyrene vil stadig kunne skrælle, gnave eller feje i barken. Når egetræerne begynder at få sprækker i barken (ca. 10-års alderen), begynder de at være uinteressante som føde- og fejemner for dåvildtet.

Det er planen at nedtagningen af hegn kommer til at ske gradvist, så de første par hegn nedtages når planterne er over bidhøjde, for at se hvor meget dåvildtet påvirker træerne. Efterhånden tages flere og flere hegn ned, jo større træerne bliver.

Kriteriet for valg af plantemateriale vil være at vælge planter af en herkomst, der er så tæt på lokaliteten som muligt, ud fra det udvalg der findes i den planteskole vi samarbejder med. Derved får vi de bedst lokalitetstilpassede planter. Placeringen af planterne fremgår af kortbilagene.

Vurdering efter lovgivning om international naturbeskyttelse

I behandlingen af en ansøgning om dispensation fra strandbeskyttelseslinjen skal Kystdirektoratet vurdere, om det ansøgte kan påvirke Natura 2000-områder eller dyre- og plantearter på habitatdirektivets bilag IV.

Hele Dyrehaven indgår i Natura 2000-område nr. 173. Den bøgedominerede del har udpegningsgrundlaget bøg på muld, og en del af dyrehaven er registreret som levested for eremitbillen. Søerne er registreret som levested for stor vandsalamander.

Når der henses til det ansøgtes punktvis og arealmæssige begrænsede karakter og dets placering er det Kystdirektoratets vurdering, at det ansøgte ikke kan påvirke Natura 2000-området, og der er derfor ikke behov for en nærmere konsekvensvurdering.

Det vurderes endvidere, at det ansøgte projekt ikke vil medføre beskadigelse/ ødelæggelse af plantearter eller yngle- eller rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV, idet Kystdirektoratet vurderer, at plantningen ikke vil blive gennemført på en sådan måde, at den vil kunne påvirke de bilag IV-arter.

Begrundelse for afgørelsen

Gentilplantning af træer er som udgangspunkt ikke dispensationskrævende, forudsat det sker på samme sted og i kontinuitet med træet der fjernes.

I nærværende sag er der ikke tale om specifik gentilplantning, men om at oprethold en struktur med enkeltstående træer i et åbent landskab gennem en nærmere beskrevet metode, der skal resultere i et eller et par træer.

Det er direktoratets vurdering, at den ansøgte plantning er afpasset i forhold til landskabet, således at det åbne præg opretholdes samtidig med, at plantningerne skønnes at kunne sikre en kontinuitet i mængden af de enkeltstående egetræer.

Kystdirektoratet vurderer således, at det ansøgte vil bidrage til at sikre opretholdelsen af et ønskværdigt landskabsbillede, der har rod i fortiden, og der ses ikke t være forhold, der taler afgørende imod det ansøgte.

Kystdirektoratet giver på denne baggrund dispensation til plantningen og hegningen som ansøgt.

Med venlig hilsen

Jan Kofod Winther
Specialkonsulent
+45 91 35 74 34
jkw@kyst.dk

Bilagsliste:

Bilag 1: Lovgrundlag

Bilag 2: Klagevejledning

Afgørelsen er også sendt til:

- Guldborgsund Kommune, kommunen@guldborgsund.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Guldborgsund, guldborgsund@dn.dk
- Friluftsrådet centralt, fr@friluftsradet.dk
- Friluftsrådet, Kreds Storstrøm storstroem@friluftsradet.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk og dof@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Guldborgsund, guldborgsund@dof.dk
- Dansk Botanisk Forening, Sjællandskredsen, oestkredsen@botaniskforening.dk
- Dansk Kano og Kajak Forbund, miljo@kano-kajak.dk
- Danmarks Jægerforbund, sager@jaegerne.dk

kommunen@guldborgsund.dk; dn@dn.dk; guldborgsund@dn.dk;
fr@friluftsradet.dk; storstroem@friluftsradet.dk; natur@dof.dk; dof@dof.dk;
guldborgsund@dof.dk; oestkredsen@botaniskforening.dk; miljo@kano-kajak.dk;
sager@jaegerne.dk; skov@aalholmslot.dk;

Afgørelsen offentliggøres desuden på Kystdirektoratets hjemmeside, www.kyst.dk.

Bilag 1: Lovgrundlag

Naturbeskyttelsesloven

Af naturbeskyttelseslovens² § 15 fremgår, at der ikke må foretages ændringer i tilstanden af strandbredder eller af andre arealer, der ligger mellem strandbredden og strandbeskyttelseslinjen. Formålet med bestemmelserne om strandbeskyttelse er at sikre, at arealerne nær kysten bevares så uberørte som muligt. Hermed varetages landskabelige, biologiske og rekreative hensyn.

Forbuddet mod tilstandsændringer betyder bl.a., at der ikke må opføres bebyggelse, foretages terrænændringer eller etableres beplantning inden for strandbeskyttelseslinjen. Der må heller ikke etableres hegn, placeres campingvogne og lignende, og der må ikke foretages udstykning, matrikulering eller arealoverførsel, hvorved der fastlægges skel.

En række ændringer er dog umiddelbart undtaget fra forbuddet. Undtagelserne fremgår af lovens §§ 15a og 15b. Kystdirektoratet har desuden mulighed for at dispensere til visse anlæg, eller hvis der er tale om et særligt tilfælde, jf. lovens § 65b.

Af hensyn til de nationale interesser, der er knyttet til kystområderne, administreres bestemmelserne om strandbeskyttelse meget restriktivt. Der dispenseres desuden kun, når dispensationen vil være uden konsekvenser for den fremtidige administration af strandbeskyttelseslinjen.

Lovgivning om international naturbeskyttelse

Ifølge habitatbekendtgørelsen³ skal Kystdirektoratet, før der gives dispensation fra strandbeskyttelseslinjen, vurdere om det ansøgte i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt (en væsentlighedsvurdering). Direktoratet vurderer i den forbindelse, om det ansøgte kan påvirke områdets naturtyper og levesteder samt de arter, som området er udpeget for at bevare. Hvis det ikke kan udelukkes, at det ansøgte kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, skal der foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område. Viser vurderingen, at projektet vil skade det internationale naturbeskyttelsesområde, kan der ikke meddeles dispensation til det ansøgte.

Kystdirektoratet er desuden forpligtet til at varetage beskyttelseshensyn til en række dyr og planter (arter på habitatdirektivets bilag IV) over alt i landet, det vil sige uanset om de forekommer inden for et af de udpegede Natura 2000-områder eller udenfor. Der kan ikke gives dispensation fra strandbeskyttelseslinjen, hvis det ansøgte kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for de pågældende dyrearter eller ødelægge de pågældende plantearter.

² Lovbekendtgørelse nr. 927 af 28. juni 2024 om naturbeskyttelse.

³ Bekendtgørelse nr. 1098 af 21. august 2023 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

Bilag 2: Klagevejledning

Kystdirektoratets afgørelse kan påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet.

Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentliggjort på vores hjemmeside, regnes fristen dog altid fra offentliggørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges klagefristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- adressaten for afgørelsen
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører
- offentlige myndigheder
- en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Der klages via Klageportalen, der kan findes på www.naevneneshus.dk, eller alternativt på www.borger.dk og www.virk.dk. Der logges ind med MitID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen.

Det koster 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer i gebyr at indgive en klage. Betaling foregår via Klageportalen.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis man ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal man sende en begrundet anmodning til Kystdirektoratet. Kystdirektoratet videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevarerklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt anmodningen kan imødekommes.

Fristen for eventuelt søgsmål ved domstolene er 6 måneder, jf. § 88, stk. 1, i naturbeskyttelsesloven.